

Dosarul nr. 2ra-660/20

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul central (jud.: I. Volcovschi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud.: G. Colev, Ș. Starciuc, L. Caraianu)

DECIZIE

05 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „STM Acord” și Societatea cu Răspundere Limitată „Acord Tur”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Roman Stănescu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „STM Acord”, intervenienți accesorii Artur Stănescu, Olga Stănescu, Societatea cu Răspundere Limitată „Acord Tur”, Agenția Pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității contractului de prestări-servicii, interzicerea practicii comerciale incorecte, obligarea pârâtului de a publica hotărârea integrală într-un ziar republican, repararea prejudiciului material și moral, încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, prin care s-au respins apelurile declarate de Roman Stănescu, Societatea cu Răspundere Limitată „STM Acord” și Societatea cu Răspundere Limitată „Acord Tur” și s-a menținut hotărârea din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central.

c o n s t a t ă :

La 10 aprilie 2018, Roman Stănescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „STM Acord”, intervenienți accesorii Artur Stănescu și Olga Stănescu, cu privire la declararea nulității contractului de prestări-servicii, interzicerea practicii comerciale incorecte, obligarea pârâtului de a publica hotărârea integrală într-un ziar republican, repararea prejudiciului material și moral, încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 20 august 2016, între Roman Stănescu, în calitate de consumator și SRL „STM Acord”, în calitate de prestator de servicii a fost încheiat contractul fără număr, prin care prestatorul de servicii și-a asumat obligațiunea să-l încadreze pe Roman Stănescu în Programul de Schimb Educațional Cultural Summer Work And Travel. Conform pct. 3 din contract, prestatorul de servicii s-a obligat să organizeze participarea consumatorului în

programul de schimb cultural Work and Travel, prin intermediul sponsorilor, iar participantul s-a obligat să achite costul programului și să respecte termenii și condițiile de participare la program.

Roman Stănescu a invocat că în pct. 4 din contract este indicat că prețul serviciilor este de 530 de dolari SUA, însă luând în considerare că este student, banii pentru achitarea serviciilor au fost primiți de la părinții - Artur și Olga Stănescu. Iar potrivit pct. 9.5, contractul intră în vigoare la momentul semnării și este valabil până la 30 septembrie 2017. Astfel, costul serviciilor au fost achitate la 20 august 2016 și la 17 noiembrie 2016, prin ordinul de încasare a numerarului nr. D 6 GQ- L000 în sumă de 11498 lei.

Reclamantul a mai relatat că din motive neimputabile lui, Ambasada Statelor Unite ale Americii i-a refuzat eliberarea vizei. Astfel, în conformitate cu pct. 5.6 din contract, prestatorul de servicii SRL „STM Acord” s-a obligat să restituie prețul serviciilor în termen de 30 zile de la data depunerii cererii de rambursare, însă acest lucru nu a fost efectuat.

Roman Stănescu a specificat că a depus mai multe cereri de rambursare a datoriei în temeiul art. 18 alin. (1) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorului, însă, la 17 ianuarie 2018, SRL „STM Acord” prin scrisoarea nr. 02-18/STM a refuzat satisfacerea reclamației.

Reclamantul a menționat că motivele expuse confirmă temeinicia declarării nulității absolute a contractului de prestări-servicii cu privire la încadrarea studenților în Programul de Schimb Educațional Cultural Summer Work and Travel din 20 august 2016, luând în considerare prevederile art. 970, 971 Cod civil, art. 217, 220 alin. (1) Cod civil, potrivit căruia actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sânt nule dacă legea nu prevede altfel, și încasarea dobânzii pentru perioada întârzierii, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine, în sensul art. 619 Cod civil.

Roman Stănescu a mai indicat că contractul conține clauze abuzive în sensul art. 5 al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, Legii privind clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr.256 din 09 decembrie 2011, deoarece prestatorul de servicii era obligat să informeze, în mod complet, corect și precis, asupra caracteristicilor serviciilor oferite astfel încât să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională în conformitate cu interesele lor, între produsele și serviciile oferite și să fie în măsură să le utilizeze, potrivit destinației acestora, în deplină securitate. Informarea consumatorilor despre produsele, serviciile oferite se realizează, în mod obligatoriu, prin elemente de identificare și prin indicarea caracteristicilor, care se înscriu la vedere și explicit pe produs, etichetă, ambalaj sau în cartea tehnică, în instrucțiunile de exploatare ori în altă documentație de însoțire a produsului, serviciului, după caz, în funcție de destinația acestora. Textul informației va fi lizibil, imprimat cu litere și caractere distincte pentru consumator.

Reclamantul a relatat că atitudinea ignorantă și lipsa de respect a pârâtului, i-au cauzat un prejudiciu moral caracterizat prin suferințe psihice și retrăirile sufletești care trebuie să fie reparate, în temeiul art. 15 din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor și Hotărârii Plenumului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09 octombrie 2006 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral. Iar suma de 50000 lei, reprezintă o compensație echitabilă și rezonabilă pentru suferințele sufletești pricinuite de pârâți,

care urmează să compenseze prejudiciul material și moral, precum gravitatea și întinderea suferințelor psihice cauzate, gradul de vinovăție al autorilor prejudiciului, cât și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție reclamantului.

Roman Stănescu a solicitat declararea nulității contractului de prestări-servicii din 20 august 2016 încheiat între Roman Stănescu și SRL „STM Acord”, ca contract cu clauze abuzive, interzicerea pârâtului folosirii practicelor incorecte introdusă la pct. 5 din contract, obligarea pârâtului de a publica hotărârea integrală într-un ziar republican, încasarea prejudiciului material în sumă de 11498 lei, a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 569,39 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii SRL „Acord Tur”, Agenția Pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Agenția Servicii Publice (vol. I, f.d. 73).

Prin hotărârea din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central s-a admis parțial acțiunea înaintată de Roman Stănescu.

S-a declarat nul contractul din 20 august 2016, încheiat între Roman Stănescu și SRL „STM Acord” privind încadrarea studenților în Programul de Schimb Educațional Cultural Summer Work and Travel.

S-a dispus încasarea din contul SRL „STM Acord” în beneficiul lui Roman Stănescu a costurilor serviciilor neexecutate în sumă de 11498 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 569,69 lei, a prejudiciului moral în sumă de 2000 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 4000 lei.

S-a dispus încasarea din contul SRL „STM Acord” în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 642,02 lei. În rest, cerințele au fost respinse ca neîntemeiate (vol. I, f.d. 114, 126-142).

La 21 iunie 2019, SRL „STM Acord” a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La aceeași dată, SRL „Acord Tur” a declarat apel împotriva hotărârii din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central , solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 25 iunie 2019, Roman Stănescu, reprezentat de avocatul Valeriu Stănescu a depus cerere de apel, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie interzisă practica comercială incorectă prevăzută la pct. 5 din contract, obligarea pârâtului să publice hotărârea motivată într-un ziar republican și încasarea integrală a prejudiciului moral.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat s-au respins apelurile declarate de Roman Stănescu, Societatea cu Răspundere Limitată „STM Acord” și Societatea cu Răspundere Limitată „Acord Tur” și s-a menținut hotărârea din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central (vol. II, f.d. 14-29).

La 05 februarie 2020, SRL „STM Acord” a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate și a hotărârii din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că atât decizia instanței de apel, cât

și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, contrare circumstanțelor de fapt și de drept, iar circumstanțele pentru soluționarea justă a cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

Totodată, SRL „STM Acord” a relatat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare prevederile art. 26 Cod de procedură civilă, privind desfășurarea procesului în baza principiului contradictorialității și egalității părților, nu sau conformat cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă cu privire la cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor în dosar.

Recurenta a mai relatat că atât prima instanță, cât și instanța de apel făcând trimitere la normele și cerințele procesuale s-au mărginit numai la expunerea teoretică a acestor norme, fără a le aplica corect.

Ulterior, la 18 martie 2020, SRL „Acord Tur” a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că hotărârile contestate sun nefondate, contrare circumstanțelor și probelor existente la dosar, iar instanțele ierarhic inferioare nu au elucidat pe deplin toate aspectele existente, nu s-au conformat legislației procesuale, nu au luat în considerare probele existente și au omis să evidențieze o argumentare justificată și adecvată privind admiterea sau neadmiterea probelor existente.

La 09 martie 2020, în adresa lui Roman Stănescu, intervenienților accesorii Artur Stănescu, Olga Stănescu, SRL „Acord Tur”, Agenția Pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Agenția Servicii Publice a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „STM Acord”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. II, f.d. 53).

Ulterior, în adresa lui Roman Stănescu, SRL „STM Acord”, intervenienților accesorii Artur Stănescu și Olga Stănescu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Acord Tur”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. II, f.d. 70).

La 22 mai 2020, Agenția Pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței a depus referință la cererea de recurs depusă de SRL „STM Acord”, solicitând declararea recursului ca inadmisibil (vol. II, f.d. 71-75).

Până la data stabilită pentru examinarea recursurilor declarate de SRL „STM Acord” și SRL „Acord Tur”, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatului și intervenienții accesorii să-și expună poziția față de temeiurile recursurilor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa participanților la proces, la 15 ianuarie 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (vol. II, f.d. 30), fiind recepționată de SRL „Acord Tur” la 20 ianuarie 2020 (vol. II, f.d. 34), iar plicul expediat în adresa SRL „STM Acord” a fost restituit cu mențiunea „nereclamat” (vol. II, f.d. 32).

Astfel, instanța de recurs constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile în termen.

Prin încheierea din 08 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, cererile menționate mai sus sau considerat admisibile pentru a fi examinate în fond.

Verificând decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat și cererile de recurs, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursurilor, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În corespundere cu art. 432 alin. (2), lit. b) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele cauzei rezultă că, la 10 aprilie 2018, Roman Stănescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „STM Acord”, intervenienți accesorii Artur Stănescu și Olga Stănescu, cu privire la declararea nulității contractului de prestări-servicii, interzicerea practicii comerciale incorecte, obligarea pârâtului de a publica hotărârea integrală într-un ziar republican, repararea prejudiciului material și moral, încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, Judecătoriei Cimișlia, sediul central, prin hotărârea din 14 iunie 2019 a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a prezentei acțiuni, aplicând prevederile art. 1, 8, 315, 775, 1050, 1075, 1981, 942, 15, 19, 1998, 1999, 2036, 2037 Cod civil (în vigoare de la 01 martie 2019) și prevederile Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorului (vol. I, f.d. 114, 126-142).

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat s-au respins apelurile declarate de Roman Stănescu, SRL „STM Acord” și SRL „Acord Tur” și s-a menținut hotărârea din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central (vol. II, f.d. 14-29).

Astfel, judecând cererile de apel și aplicând prevederile Codului civil (în vigoare până la 01 martie 2019), instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a dispus declararea nulității în întregime a dispozițiilor contractului 20 august 2016, încheiat între Roman Stănescu și SRL „STM Acord” privind prestarea serviciilor de încadrare a studenților în programul de schimb educațional cultural Sumer Work and Trawel, ca fiind contrar legii și corect a constatat și elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Totodată, Colegiul civil a constatat ca justă concluzia primei instanțe cu privire la încasarea din contul SRL „STM Acord” în beneficiul lui Roman Stănescu a costului serviciilor neexecutate în sumă de 11489 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 569,39, a prejudiciului moral în sumă de 2000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4000 lei.

Studiind materialele cauzei și verificând temeinicia hotărârii din 14 iunie 2019 a Judecătorei Cimișlia, sediul central și a deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, instanța de recurs învederează că nu poate fi menținută decizia instanței de apel, care aplicând prevederile Codului civil (în vigoare până la 01 martie 2019), a menținut hotărârea primei instanțe, care la examinarea cauzei a aplicat noul Cod civil, prevederile căruia nu urmau a fi aplicate, luând în considerare că acțiunea în judecată a fost înaintată la 10 aprilie 2018.

Astfel fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că va pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile Codului civil (în vigoare până la 01 martie 2019), deoarece instanța de apel a menținut o hotărâre ilegală, care este bazată pe prevederile Codului civil (în vigoare de la 01 martie 2019), inaplicabil în speța dată.

Or, judecând cererile de apel și făcând referire la prevederile Codului civil (în vigoare până la 01 martie 2019), instanța de apel a concluzionat că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material și normele de drept procedural, pronunțând o hotărâre întemeiată și legală, însă aceste constatări nu pot fi menținute de instanța de recurs.

Prin urmare, luând în considerare art. 7 alin. (1) Cod civil (în vigoare de la 01 martie 2019), care stipulează că legea civilă nu are caracter retroactiv, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a verificat temeinicia hotărârii primei instanțe, ce ține de aplicarea corectă a normelor de drept material și menținând hotărârea care contravine principiului acțiunii legii civile în timp, a condus la examinarea greșită a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) și (4) Cod de procedură civilă, stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Prevederile art. 1 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), indică faptul că legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, inviolabilității proprietății, libertății contractuale, inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare judiciară a lor.

Așadar, din materialele cauzei rezultă că, la 20 august 2016, între SRL „STM Acord” și Roman Stănescu a fost încheiat contractul privind încadrarea studenților în

Programul de Schimb Educațional Cultural Summer Work and Travel. Conform pct. 3.1, contractantul se obligă să organizeze înscrierea și participarea participantului în programul de schimb cultural Work and Travel, prin intermediul sponsorilor, iar participantul se obligă să achite costul programului și să respecte termenii și condițiile de participare la program (vol. I, f.d. 6-7).

Mai mult, conform pct. 4.3 din contract, Etapa 1: Participantul achită contractantului prima rată din costul programului în sumă de 530 USD, în dependență de următorii termeni: Încadrat în program până la 01 septembrie 2016, trebuie să achite până la 30 septembrie 2016, încadrat în perioada 01 septembrie 2016 – 31 decembrie 2016, trebuie să achite în decurs de 30 de zile de la încadrarea în program; după 01 ianuarie 2017, trebuie să achite în decurs de 10 zile de la încadrarea în program. Etapa 2: Participantul achită contractantului a doua rată din costul programului în sumă de 995 USD, în decurs de 3 zile din ziua susținerii interviului pentru obținerea vizei (vol. I, f.d. 6).

Ulterior, pentru îndeplinirea primei etape de achita a costului pentru program, la 17 noiembrie 2016, Roman Stănescu a achitat SRL „STM Acord” suma de 11498 lei, fapt confirmat prin bonul de plată anexat la materialele cauzei (vol. I, f.d. 8).

În conformitate cu art. 514 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În corespundere cu art. 970 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită. Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

În context, instanța de recurs atestă că în contractul de prestări servicii nu persistă raporturi de subordonare, iar la aplicarea prevederilor și condițiilor contractului se aplică principiul egalității părților.

Astfel, din actele cauzei se atestă că, la 09 ianuarie 2018, Roman Stănescu a înaintat pârâtei reclamație, prin care a solicitat restituirea sumei de 650 lei, 530 dolari SUA, a dobânzii de întârziere în sumă de 569,39 lei și constatarea nulității contractului de prestări servicii, ca contract ce conține clauzei abuzive, menționând că din motive neimputabile lui, Ambasada SUA i-a refuzat eliberarea vizei (vol. I, f.d. 9).

Prin răspunsul nr. 02-18/STM din 17 ianuarie 2018, SRL „STM Acord” a menționat că potrivit pct. 5 din contract, rambursarea plăților se face în baza nivelului de engleză și a situației academice, care confirmă media la sesiunea de examene. Totodată, pârâta a indicat că contractul este un contract semnat benevol de părțile contractante, în limitele legislației în vigoare, fiind avizat și coordonat cu autoritatea care licențiază acest gen de activitate (vol. I, f.d. 10).

Astfel, la acest capitol, instanța de recurs consideră necesar de a menționa prevederile art. 217 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), care stipulează că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.

În corespundere cu art. 220 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sânt nule dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs menținează că dispozițiile articolului menționat supra sânt o continuare a prevederilor art. 206 alin. (2) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), care stipulează că obiectul actului juridic trebuie să fie licit, să se afle în circuit civil și să fie determinat sau determinabil cel puțin în specia sa și ale art. 207 din același cod, conform căruia este nul actul juridic fondat pe o cauză ilicită, adică care contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri.

Regula generală consacrată în alin. (1) reiese din principiul legalității și are ca finalitate respectarea prevederilor legii și apărarea interesului, pentru ocrotirea căruia s-a instituit dispoziția legală respectivă. Sancțiunea nerespectării acestei norme este nulitatea absolută.

Este clar însă că nu orice încălcare a legii atrage nulitatea absolută. Norma acestui alineat prevede că sânt lovite de nulitate absolută actele juridice care contravin normelor imperative, adică acelor norme care prescriu în mod expres o conduită obligatorie, o obligație de la care subiectul nu se poate sustrage sau n-o poate ocoli sau care, prin dispoziția lor, interzic săvârșirea unor acțiuni.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă că contractul încheiat între părți este un contract tip, care impune consumatorului obligația de a accepta oferta stabilită de către reprezentantul profesionistului, și nu poate fi considerat și confirmat faptul că contractul este negociat, așa cum invocă pârâta.

Potrivit art. 5 din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 cu privire la protecția consumatorului în conformitate cu prevederile Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, se interzice comercianților a include clauze abuzive în astfel de contracte.

Clauză abuzivă este o clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei. Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză a fost negociată individual nu exclude aplicarea prevederilor prezentului articol pentru restul contractului în cazul în care evaluarea lui globală demonstrează că este, totuși, un contract de adeziune.

La caz, instanța de recurs atestă că în susținerea poziției de respingere a acțiunii, SRL „STM Acord” a prezentat un înscris în care sunt indicate 7 motive ca să alegei Acord Travel (vol. I, f.d. 41). După cum invocă pârâta acesta este un ghid semnat și de reclamant, ce demonstrează negocierea condițiilor de participare la program. Totodată, potrivit pct. 5.2 din contract, Participantului i se va rambursa taxa de program în cazul în care acesta nu este student în ultimul an la universitate sau master, deține un certificat de cunoaștere a limbii engleze cu calificativul Good sau a finisat nivelul Conversațional la Acord Plus.com SRL și are media notelor de la universitate mai mare de 7,5 (vol. I, f.d. 6).

Astfel, instanța de recurs menționează că contractul în cauză nu poate produce efecte juridice, fiind unul formal și care nu oferă garanții la executarea lui de către partea pârâtă din considerentul că decizia, care urmează a fi luată pentru îndeplinirea

raporturilor contractuale ține de competența Ambasadei Statelor Unite ale Americii.

Or, aceste condiții urmează a fi indicate la momentul încheierii contractului și pentru participarea la program, dar nu în cazul rambursării costurilor deja achitate, luând în considerare că asupra oferirii vizei se expune Ambasada Statelor Unite ale Americii, iar prevederile din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

În concluzie, instanța de recurs constată că prevederile contractului încheiat între Roman Stănescu și SRL „STM Acord”, este un contract care conține clauze abuzive, deoarece nicio prevedere contractuală nu a fost respectată în vederea realizării dreptului reclamantului la o prestație efectivă, profesionistă, transparentă, conform așteptărilor rezonabile între beneficiar și prestator.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că cerința cu privire la declararea nulității contractului din 20 august 2016, încheiat între Roman Stănescu și SRL „STM Acord” urmează a fi admisă, cu încasarea din contul SRL „STM Acord” în beneficiul lui Roman Stănescu a cheltuielilor pentru program în sumă de 11498 lei.

Cu referire la pretenția de încasare a dobânzii de întârziere, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 617 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Articolul 619 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) indică faptul că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Prin urmare, luând în considerare că după somația expediată SRL „STM Acord” nu și-a executat obligația de restituire a sumelor solicitate, instanța de recurs consideră întemeiată și cerința de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de 569,39 lei.

Conform art. 15 din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 cu privire la protecția consumatorului, consumatorul este în drept să pretindă repararea prejudiciului cauzat de produsele, serviciile necorespunzătoare indiferent de faptul dacă s-a aflat sau nu în relații contractuale cu vânzătorul, prestatorul. Prejudiciul moral cauzat consumatorului de către producător, vânzător, prestator prin încălcarea drepturilor lui prevăzute de prezenta lege, precum și de alte acte normative, se repară în mărimea stabilită de instanța judecătorească.

În corespundere cu art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial

Articolul. 1423 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) stipulează că mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) ce le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului. Potrivit regulii generale prejudiciul moral se compensează dacă fapta ilicită care a adus atingere drepturilor patrimoniale a fost culpabilă. Răspunderea pentru cauzarea prejudiciului moral se angajează în lipsa vinovăției în cazul admiterii erorilor judiciare și de anchetă.

Totodată, se atestă că cuantumul compensației acordate depinde de durata menținerii consecințelor vătămării. Prejudiciile morale pot fi temporare sau permanente. Leziunile sau vătămările permanente sânt resimțite de persoana vătămată toată viață și de aceea sânt mai grave. Intensitatea durerilor fizice sau psihice, de asemenea, pot determina cuantumul despăgubirii.

Astfel, instanța constată temeinicia parțială a cerinței de încasare a prejudiciului moral, luând în considerare suferințele psihice care au fost suportate de reclamant și faptul că raportul juridic dintre părți este unul abuziv, care nu a produs efecte juridice, conform așteptărilor legale, fiind în legătură causală între inacțiunile pârâtei și buna-credință a reclamantului, având ca scop stabilirea unei satisfacții echitabile, prin încasarea din contul pârâtei în beneficiul lui Roman Stănescu, în raport cu prejudiciul adus a sumei de 2000,00 lei, sumă rezonabilă, echitabilă și care nu poate constata o îmbogățire fără justă cauză.

Cu privire la solicitarea reclamantului referitor la interzicerea practicii comerciale incorecte și obligarea pârâtei să publice hotărârea într-un ziar republican, instanța de recurs atestă că contractul încheiat între părți nu a fost prezentat publicului și persoanele terțe n-au avut acces la conținutul acestuia, iar reclamantul solicitând admiterea pretenției date, nu a prezentat nicio probă în acest sens, fapt ce impune respingerea cerinței ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În corespundere cu art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Așadar, luând în considerare că la materialele cauzei este anexat bonul de plată a serviciilor de asistență juridică nr. 11584835 din 10 aprilie 2018 în sumă de 4000 lei (vol. I, f.d 51), instanța de recurs consideră întemeiată cerința înaintată și care urmează a fi încasată din contul pârâtei, cerința reală, necesară și rezonabilă.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Prin urmare, luând în considerare că reclamantul a fost scutit de plata taxei de stat în temeiul Legii nr. 105 din 13 martie 2003 și art. 85 alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, taxa de stat urmează a fi încasată din contul pârâtei în beneficiul statului, în sumă de 412 lei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate de SRL „STM Acord” și SRL „Acord Tur”, de a casa integral

decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „STM Acord” și Societatea cu Răspundere Limitată „Acord Tur”.

Se casează integral decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Roman Stănescu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „STM Acord”, intervenienți accesorii Artur Stănescu, Olga Stănescu, Societatea cu Răspundere Limitată „Acord Tur”, Agenția Pentru Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității contractului de prestări-servicii, interzicerea practicii comerciale incorecte, obligarea pârâtului de a publica hotărârea integrală într-un ziar republican, repararea prejudiciului material și moral, încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și se pronunță o hotărâre nouă, după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Roman Stănescu.

Se declară nul contractul privind încadrarea studenților în Programul de Schimb Educațional Cultural Summer Work and Travel din 20 august 2016, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „STM Acord” și Roman Stănescu.

Se încasează din contul Societății cu Răspundere Limitată „STM Acord” cod fiscal (10036000096742) în beneficiul lui Roman Stănescu IDNP (2004002102461) a serviciilor achitate pentru program în sumă de 11498 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 569,39 lei, a prejudiciului moral în sumă de 2000 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 4000 lei.

Se încasează din contul Societății cu Răspundere Limitată „STM Acord” cod fiscal (10036000096742) în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 412 lei.

În rest, pretențiile înaintate se resping, ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nina Vascan

Nicolae Craiu